

О. В. Захаріна, к. е. н., доцент,
кафедра економічної теорії та інтелектуальної власності

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Постановка проблеми. Питання продовольчої безпеки займають важливе місце в концепціях національної безпеки всіх розвинутих країн світу. Як свідчить світова практика, лише та держава, яка може забезпечити право кожного громадянина на доступ до безпечних для здоров'я і повноцінних продуктів харчування в будь-яких умовах, здатна проводити незалежну політику. Тому Україна, намагаючись вийти на міжнародну арену та інтегруватися в європейське співтовариство, буде своєю аграрну політику саме на основі концепції продовольчої безпеки.

Публічне управління – це владний вплив на життєздатність людей з боку органів державної влади, місцевого самоврядування та громадських організацій шляхом застосування сукупності методів (економічних, адміністративних, інформаційно-психологічних та ін.) з метою досягнення цілей суспільного розвитку і, в тому числі, забезпечення продовольчої безпеки країни.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченню питань регулювання ринку зерна в Україні присвячені наукові роботи таких вітчизняних вчених, як В. Бойка, В. Бондаренка, Т. Гайдука, П. Гайдуцького, О. Захарчука, М. Кучера, С. Мочерного, П. Саблука, О. Шпичака, Л. Худолій та ін. Теорією і практикою публічного управління в Україні займаються О. Андрійко, М. Білинська, А. Колодій, В. Мартиненко, О. Радченко, В. Толкованов тощо. Проте важливі аспекти підвищення ефективності виробництва та формування ринку зерна стосовно регіональних умов потребують більш глибокого розгляду.

Результати дослідження. Згідно чинного законодавства України, продовольча безпека визначається як захищеність життєвих інтересів людини, яка виражається у гарантуванні державою безперешкодного економічного доступу людини до продуктів харчування з метою підтримання її звичайної життєвої діяльності.

Продовольча безпека повинна розглядатися не тільки на державному, але і регіональному рівні, який обумовлюється різноманітністю природно-кліматичних умов, соціально-економічним становищем окремих територій, демографічною ситуацією, рівнем заробітної плати тощо. Задоволення потреб у продуктах харчування

повинно здійснюватися відносно кожної конкретної людини у місцях її проживання. Концепція продовольчої безпеки на регіональному рівні не означає самозабезпечення продовольством регіону. Вона передбачає, що регіон повинен виробляти достатньо зернової продукції для власних потреб, але якщо він не може повністю себе забезпечити зерном, то повинен бути готовим імпортувати необхідну кількість зерна з інших областей країни або з-за кордону для задоволення потреб споживачів в продуктах харчування, а також тваринництва в фуражному зерні.

Потреба Житомирської області в продовольчому зерні складає 156,0 тис. т, в тому числі на резерв зерна припадає 14,0 тис. т зерна. При сприятливих природно-кліматичних умовах, раціональному використанні матеріально-технічних ресурсів та при дотриманні всіх норм обробітку ґрунту, область зможе повністю забезпечити себе продовольчим зерном. Основна частина продовольчого зерна буде використана хлібозаводами області та іншими промисловими підприємствами (85,0 тис. т), а також спожита населенням (57,0 тис. т).

Основними факторами, що стримують процес формування регіональної продовольчої безпеки є недостатній рівень виробництва і споживання основних продуктів харчування, в тому числі і зернової продукції, недостатній розвиток ринкової інфраструктури, що забезпечує низький рівень інформованості щодо потреб місцевих та регіональних ринків, незбалансованість харчового раціону та низький рівень якості та безпеки продовольства. Забезпечення повноцінного харчування населення області може здійснюватися шляхом реалізації заходів підтримки товаровиробників, переробних та торговельних підприємств, населення, шляхом підвищення зайнятості, проведення політики обмеження торговельних надбавок на основні продовольчі товари, в тому числі і на зерно та продукти його переробки.

Висновки. Таким чином, вирішенням питання продовольчої безпеки країни повинен займатись не тільки аграрний сектор країни. Ця проблема носить комплексний характер і пов'язана з макроекономічним розвитком держави в цілому, в тому числі розвитком та покращенням макроекономічних показників регіонів України. Проте в окремих регіонах, в тому числі і Житомирській області, в яких аграрний сектор відіграє значну роль у розвитку регіональної економіки, саме проблема функціонування аграрного виробництва є однією з визначальних в процесі забезпечення продовольчої безпеки в даному регіоні. Так, зростання виробництва та підвищення його ефективності забезпечує зростання макроекономічних показників, підвищення доходів населення та

поліпшення якості їх харчування. В свою чергу, публічне управління при цьому виступає як пошук найкращого способу використання ресурсів задля досягнення пріоритетних цілей суспільного розвитку, спільно організований урядом, представницькою владою та громадянським суспільством.

Список використаних джерел

1. Амбросов В. Трансформаційні процеси в аграрній сфері регіону // *Економіка України*. – № 8. – 2003. – С. 66-70.

2. Єрохін С.А. Структурна трансформація національної економіки. Теоретико-методологічний аспект. К.: “Світ знань”, 2002. – 527 с.

3. Желюк Т.Л. Публічне управління: сучасні реалії та перспективи для України / Т.Л. Желюк // *Збірник матеріалів доповідей за матеріалами Науково-практичної конференції з міжнародною участю «Публічне управління та регіональна політика в країнах Центральної і Східної Європи»*(22 жовтня 2012 року). – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 202 с.

4. Про стратегію трансформації АПК і забезпечення продовольчої безпеки України: Наукова доповідь / За ред. академіків І.І. Лукінова і П.Т. Саблука. – К., 2000. – С. 33-37.

5. Саблук П.Т. Основні положення нової економічної парадигми національної продовольчої безпеки України ХНІ ст. // *Економіка України*. – 2002. – № 5. – С. 54-60.

6. Шарій В.І. Характеристика світових тенденцій розвитку місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / В.І. Шарій // *Публічне адміністрування: теорія і практика: електронний збірник наукових праць*. – 2012. – Випуск 1 – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Patp/2012_1/12svirms.pdf.

7. Pollitt C. *Public Management Reform: A Comparative Analysis* / C. Pollitt, G. Bouckaert. – Oxford : University Press, 2004. – 240 p 9.